

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika.
 Prosila: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 80 vrn.,
 za radne razglase 120 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, priliko. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 120—	celoletno	K 140—
polletno	60—	polletno	70—
3 mesečno	30—	3 mesečno	35—
1	10—		12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, L. nadstropje,
 Telefon št. 34.

Dopolnje sprejema se podpisane in zadostne frankovane.
 Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.
 Poštnina pavšalirana.

Nekaj premišljevanja.

Nedeljski shod je pokazal, da ima JDS v Ljubljani še vedno močno zaslombo. Shod je bil mnogobrojni obiskani in prevečala ga je ena sama misel: da hočemo ostati stranka ujedinjene države, v kateri ne bo imel hegemonije niti Srb, niti Hrvat, niti Slovenec, v kateri bodo enakopravni stali eden tik drugega vsi Jugoslovani!

To je bila edina misel, ki je pretresala občinstvo v unionski dvorani. — Ta misel je slavila svoj velikonočni praznik: in če so se srbski gostje le z najmanjšo besedico spominjali te misli, grmel je shod samega ploskanja in najživljenejšega prijetanja. Shod bil je torej najslajnejša manifestacija za skupno in enotno državo in vsakega je presinjala zavest, da brez take države Jugoslavija ni mogoča!

Shod se je vršil dostojno, brez vsakega nepotrebnega zabavljanja. Predvsem se ni spregovorila niti žal - besedica proti delavstvu. Nasprotno, gospod Pribežević je izjavil, da bo demokratska vlada, kadar pride zopet na krmljo, delala na to, da ponehajo vsi privilegiji baronov, grofov in veleposestnikov, kar je gotovo govoril delavstvu iz srca.

Niso pa bili zadovoljni s tem socialno - demokratskim delavci. Prišli so na shod ne kot dostojni ljudje, ampak kot ljudje, ki so hoteli razgrajati, ki so imeli namen, razbiti shod tiste stranke, ki je še danes največja v Ljubljani in katera je bila, vsaj v Belemgradu, menda na podlagi posebnega dogovora, ozko združena z JSDS.

Ti ljudje so takoj, ko so nastopili srbski bratje, pričeli žvižgati in delati hrup, dasi so se nahajali na shodu, katerega niso sami sklicali, in dasi so s tem dajali najsilnejši izraz za vsako bodočo agitacijo v Ljubljani. Če se bo vpleta la navada, da bodemo eden drugemu shode razbijali, potem se vé že naprej, da se bo morala vsaka volitev v Ljubljani vršiti pod varstvom bajonetov — za socialne demokrate pa bo gotovo sramotno, če bodo s svojimi nastopi pritrali razmere tako daleč! So pač med socialnimi demokrati elementi, ki hrupno zahtevajo odpravo vseh privilegijev, ki pa obenem z ravno takim hrupom zahtevajo ustvaritev novega privilegija, in sicer za tisto delavstvo, ki dela samo z roko, — za drugega pa nikogar!

Mi bi svarili proti temu, da bi se političnim nasprotnikom ne dopuščalo svobodnih shodov. Mi shodov

ne bomo nikdar motili, zahtevamo pa enako pravico zase. Da ta naša pravica ne bo ostala brez uspeha, pokazal je nedeljski shod, kjer so kričali in razsajali morali odriniti, ne da bi bili shod razbili, in kjer je njihov nastop dosegel samo to, da je navdušenje raslo do neba!

Iz vsega tega sledi, da je nedeljski shod napravil vtis, da je tista koalicija, ki se je ob roki nekega nepoznanega beograjskega dogovora sklenila med JDS in JSDS in o kateri je govoril tudi gospod Pribežević, zgrajena na precej šibki podlagi. Saj ni izključeno, da bi se ne dobile točke, za katere se obe stranki lahko skupaj borita, so pa točke, ki so si v sorodstvu kakor oženji in voda. In odkritosrečno se lahko pove, da jih je dosti v naši stranki, katerim ta zveza ne vzbuja samo antipatij, temveč jim napravi velike skrbi. V prvi vrsti zategadelj, ker se dosedaj opažamo, da voditelji JSDS svoje armade nimajo več v rokah. Skrajni elementi jim rasejo čez glavo, in ti elementi so tudi bili, ki so skušali razgrajati naš nedeljski shod. Taki elementi pa spreminjajo svoje politično mnenje od tedna do tedna, in zategadelj je vsaka trajna zveza z JSDS nekaj negotovega, nekaj na pesek zidanega. Tudi JSDS take zveze kaj rada izkorišča v najskrajnejše strankarske namene, kar smo videli pri nas, ko so nam v Ljubljani tako pri vladi, kakor v svojem časopisu kazali njihove sovraštvo.

Skoraj bi rekli, da imamo že danes občutek, da je po gospodu Pribeževiću skupaj stlačena beograjska alijansa nekako breme, ki vsaj pri nas na Slovenskem z največjo težo tiči na ramenih obeh strank, in le težko je verjeti, da bi se dala taka bremena dalje časa za sabo vleči. Mi želimo gotovo odkritosrečnosti v političnem življenju; zatorej ne bomo morda vsekakor potrebno, da že enkrat izvemo, kako so bili pogodi, ki so vodili gospoda Svetozarja Pribeževića, da se je zvezal z JSDS. Tukaj je tajnost nekaj škodljivega, take reči se morajo jasno povedati, ker je le takrat mogoče, da se sklene nameten dogovor, ako o tem sklepa cela stranka, da se notem zanesljivo vé, ali se dogovor tiče tistih točk, pri katerih nam je mogoče sodelovati s stranko, ki nosi na svoji zastavi najskrajnejši razredni boj.

To so misli, ki so morale navdajati vsakega, ko je opazoval obžalovanja vredne ekscese na našem nedeljskem shodu!

Italija popušča.

Iz Rima prihaja vest, katere se površnemu opazovalcu zdi za nas vesela, ki pa je gledališka poteza nevarna za našo bodočnost. Poroča se, da se Nitti odpušča koridorju med Reko in Trstom. Mesto Reka naj pride pod italijanski suverenitet, luka pa pod kontrolo Zveze narodov.

Veliki uspehi Italije na pariški konferenci je ta, da se tamkaj ne govori o Trstu in o njegovem čisto slovenskem zaledju, temveč o Reki, ki Italiji ne gre niti po londonski pogodbi. Vprašanje Reke je italijanska diplomacija pokrenila izključno, da odvrne pozornost od Goriške, Trsta in Istre. To se je tudi posrečilo, ne sme pa zamenjati naših oči ter jih odvrti od resnične borbene točke.

Kar bi sedaj Italija dosegla v Reki, bi ustvarilo razmere, ki bi razvol teza pristanišča onemogočile. Mesto v rokah Italije, v mestu italijanski karabinieri, v pristanišču zopet drug gospodar, okraj mestnega pomenja pa Jugoslavija. Razvile bi se nevdružne razmere. Naši trgovci in botniki bi bili v mestu od dne do dne šikanirani. Prosti bi morali za potna dovoljenja, Italijani bi jih zadrževali, kakor bi se jim zdelo. Kam naj postavimo naša skladišča? Kje naj bodo naši denarni zavodi? V Sušaku ni prostora dovolj, da bi se tamkaj moglo razviti to, kar Jugoslavija pričakuje od svojega glavnega pristanišča. Imeli bi neoprestane konflikte. Transporti bi bili podraženi vsled ovir političnega značaja. Luka brez teritorija okrog nje je brez vrednosti. Sicer pa kdo bo luko izgrajil in vzdrževal, če ni njen gospodar? Zopet enkrat se išče na ljubo krivični zahtevi

nemogoč kompromis, ki bi bil stalno krvaveča rana na telesu Jugoslavije in bi jo veljal vsako leto milijarde.

Smatramo torej, da je vsako drugo stališče nemogoče kakor to, da dobi Jugoslavija suvereniteto tudi nad mestom in pristaniščem. Govoriti se da o garancijah za nemoten kulturni razvoj italijanske minoritete na Reki, in če ni drugače, tudi o avtonomiji mesta v upravnem oziru, podobno kakor jo je to mesto imelo pod Ogrsko. Vsako vpletanje italijanske suverenitete nad Reko je strupeno bodalo v našem boku.

V antantnem časopisju se širi, kakor da Jugoslovani Wilsonovo linijo smatrajo za nekaj ideal, in marsikdo bi nam še rad odščipnil Labin s krpanjskim premogovnikom. Mi smo drugače mnenja: Wilsonova linija ni fikslan biografski pojem, ampak za nas je ta linija le ideelno označenje granice tržaškega okolišja. Korektore Wilsonove črte, če je taka kakor je prišlo v javnost, so neopredeljene v Istri, zlasti v vipavski dolini. Tudi pri Beli peči je ne moremo sprejeti.

Ako pride do novih pogajanj med Italijo in Jugoslavijo, naj naši delegati uvažujejo, da smo Jugoslovani potrežljivo prebili poldruzo leto težko žalitev sedanjih demarkacijske linije. A naši živci so močni, nam se ne mudi tako, da bi morali kaj sramotnega podpisati. Gledališki uspehi Sonnina in Nitija izginjajo, čim več se približi časa. Jugoslavija je od dne do dne močnejša, Italija neda. Zato svarimo pred vsakim prenašanjem, noben kompromis brez pritrditve jugoslovske javnosti!

★

Albanizacija reškega ozemlja.

Tako daleč smo že prišli. V afriških pragzdih vlada že idilika v primerih z divjimi odnošaji, katere je zavedel na reškem ozemlju, na jugoslovanskih tleh, poklicani predstavljatelji 2000letne kulture.

O arnavtski disciplini D' Annunzijevih vojakov nam sporočajo: V neko hišo v Nadanjem selu ob reški državni cesti je vdrl ponoči pet vojakov, misleč, da so prišli v hišo, katere gospodar je pred kratkim prišel iz Amerike. Po daljšem prekanju z ženo in bratom gospodarja so zabodli zadnjega z bajonetom in ga težko ranili, ženo pa stegli, da je prišla ob govor.

Na cesti med Parjem in Daskovcem so vojaki napadli nekega kmeta iz Knežaka, ga oropali in pretepli.

Kjerkoli so se nastanili Arditi, se vršijo ponoči pogoste tatvine: krađe, karkoli jim pride pod roko: tele, prašiče, kokoši itd., karkoli po-

moč pri karabinerjih, je brezuspešno, ker niso za las boljši.

Zato pa prujejo na račun zbeganega ljudstva v hotelu »Savoia« Ivica Frank, dr. Sachs in Črnogorec Stevo Bratović.

Kdaj bo že vendar konec najgusnejšega političnega šarlatanstva na Reki, kamor zanašajo Italijani barbarstvo, kakor ga večjega niso zamogli ne Huni in ne Turki?

Ne mine dan, ne da bi došle nove vesti o D' Annunzijevih tiranstvih. Dan za dnevom se zapleta voz in nikdo že ne more domisliti, kdo in kako ga bo mogel razplesti. Mi pa prisostvujemo komediji skritih rok, kakor da je bilo na Reki vedno tako in da leži naša glavna luka nekje na Kamčatki.

Uganka je, kako moremo biti tako stoječno - mirni, ko zbira pesnik pirat okoli sebe vse subverzivne elemente, jim daje ne le potuho, tem-

več jih oskrbuje z denarjem, živem, obleko in vsem, kar rabijo rovarji proti jugoslovenskemu edinstvu. Morda ne bo več trajalo predolgo in d' Annunzio se bo mogel ponašati, da na Reki ni več niti enega Jugoslavena in da je Reka v isti ni Italianissima. Običajni umori, konfinacije, smrtne obsodbe, izgoni, nasilno poitaljanjenje, šikane, novačenja, to so rabeljska sredstva, kojim se mora ukloniti in najenergичnejša resistance, razsaja li tako besno na tako malem ozemlju. In kar je še več, našo javnost vidoma prav nič ne gane, da se stekajo na Reki niti vse mednarodne zarote, ki je zapisala razsul naše države, kot prvo točko v svoj program, to je italijanske vlade, hrvatskih frankovcev, Nikole, arnavtskih roparjev, macedonskih nezadovoljencev in bolgarskih šovinistov. Ne glede na to, da nam provzroča d' Annunziojevo postopanje občutljivo odškodovanje v narodno-posestnem stanju, proti čemur bi morala protestirati cela naša javnost na način, ki bi moral prestrašiti mogotce v Londonu in Parizu, ono mora postati v doglednem času — konec diplomatskih pregovorov leži še v nedogledni bodočnosti — baklja, ki bo vžgala nov požar na Balkanu. In če vzplamti požar na Balkanu, kdo jamči, da ne poseže ogenj na bližnji in daljni vzhod in se prične na novo sistematično klanje samo radi rodbinskih odnošajev dveh dekadentnih dinastij, avstrijskega lakaja Nikole in filatelista Vittorija? Narode, je li še kaj pomosa in srda v Tvojem srcu, da v jezi pravičnika zagrmíš celemu svetu: Mera moje potrpežljivosti je izčrpana? P. P.

K vprašanju učiteljskega osebja naših kmetijskih šolah.

V št. 20. »Uradnega Lista« želne vlade za Slovenijo je izšla čudna naredba osrednje vlade, ki zopet dokazuje, kako malo so naše razmere v Sloveniji. Hrvatski, Hercegovski in Dalmacijski poznane pri osrednji vladi. Ne poznajo jih — ali pa jih hote ignorirajo. Ta odredba glede opravljanja profesorske službe za profesorje nižjih kmetijskih šol kar naenkrat zahteva za definitivno nastavljenje strokovnih učiteljev na teh šolah dovršenje visoke šole; niti z eno besedo ne omenja, da velja ta odredba le za v bodoče in da so prejšnji izpiti veljavni.

Dotični, ki je sestavil odredbo, bi bil moral vedeti, da je večina sedaj

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dalje.)

»Za življenje in ljudstvo! Za narodno kulturo telesa, okusa in vesti!« je postalo geslo vseh slovenskih inteligentov.

Pisati knjige za potrebo in v pomoč kmetom je začel p. Marko Pohlín; rajni Anton Linhart je nadaljeval to koristno delo z bukvami o kugah in boleznih goveje živine in zdaj se je pripravil napredovati s svojimi »Novicami« še Valentin Vodnik.

Vsak kmet in delavec naj bere knjige, naj se uči, kar mu je koristno in donosno. Le čim več bukev med ljudstvo v domačem jeziku! Za pratikami zdaj še časopisi! S svobodo duha svobodo telesa! S kulturo k nesmrtnosti!

Navdušeno se je razgovoril župnik Wenigar in vzklikal:

»Svita se! Solnce vstaja iz nočnih mrakov, prijatelja! Če nas doslej niso mogli ugonobiti, ko smo ležali v duševnih verigah v globoki temi, — nas pa poslej ne uniči noben sovrag več, ker že bdimo in gledamo v vstajajočo zario... Kot rastlina se držimo s tisočermi koreninami svoje rodne grude in z vso dušo svojega maternega jezika. Kdor bi nas hotel iztrgati od nje, bi mu ostalo samo steblo v

pesti; a korenine bi vztrajale ter bi pogubile nove mladike in nove cvetove! — Svita se, prijatelja, zato le ne obupavati! — Bog je z nami!«

»Vivat Vodnik!« je vzklinal »cesar« in njegov gromki glas je zabobnel, da so zaškleptale šipe na oknih.

»Vivat, vivat!« je pritrjeval kaplan Blaž, dvigal polno čašo in trkal s prijateljem.

»Vivat Vodnik!« je vzklikal tudi župnik Jožef Leopold in dostavil — in baron Žiga Zois! On nam je pridobil za narodno delo rajnega Linhartja in Vodnika; on ju je učil, vodil in vzpodbujal in on je še danes mož, kakoršnega nismo imeli, odkar žive na zemlji Slovenci. Vivat Vodnik in Zois!

»Vivat! Vivat!« je zadonel, čaše so zapele, vrata pa so se odprle in vstopil je visok, suh gospod majhnih sivih oči v postarski uniformi in vojaško strunnega držanja.

»Za boga, molčite! Naj vas kdo sliši! — Je zaklinal in pokazal na okno.

»Kaj pa je, Hueber?« je vprašal Wenigar in stopil k oknu. In že se je začudil: »O, o! Francoski ujetniki!«

Vsa družba je skočila in gledala izpred, ki se je pomikal po cesti naravnost k cerkvi.

Sprejeli okoli petnajst vojakov v sivih plaščih in z belimi gamašami, s kačkami na glavah ter z nasajenimi bajoneti na puškah, nekaj vojakov ob strani in zadaj cela četa.

V sredi pa ujetniki.

Bili so iz raznih polkov, brez orožja, večinoma v temnomodrih uniformah in z rdečimi, zelo obledelimi epoletami. Na glavah so nosili ali črne klobučke na tri roge ali grenadierske čepice, kosmate kučme, tu in tam tudi visoko okroglo huzarsko čako, a vsi brez trobojnih kordov in perjanic, ogoljeni, razčepani, povajani in oblateni. Celo par pariških rdečih huzarjev je koračilo med ujetniki v zmečkanih dolmanih, z umazanimi in potrganimi žvorami in za huzariji je krevsalo nekaj dragoncev v čepicah ali še v čeladah z oskubljenimi perjanicami in z razkušanimi čopi. Nekateri so bili brez pokrivala ter so imeli ovite robe okoli glav, polbosli, le s cunjami okoli nog, vsi blede, sestradani, prepadi in očividno silno utrujeni. Tu in tam je kdo šepal, se podpiral ob gorjaco ter se le še stežka vlekel dalje.

Visok, dolgokrak huzar z navitimi kodrčki ob sencih pa je vodil pod pazduho starejšega majhnega tovariša, pešca, žoltega obraza in zavezane očesa.

Kakor pogreb je bila ta povorka, tih, žalostna, pobita. Tudi oboroženi stražniki so gledali topo, trudno predse in niso kazali z ničimer, da se čutijo srečne zmagačice.

»Taki so tihi strašni jakobinci?« se je čudil Prašnikar. »Težka je božja kazen, ki jih je zadela. In vendar — zazri se je v žolti obraz

malega pešca, ki je pravkar omahnil na tla brez glasu, brez zavesti — »o, smilijo se mi!«

»Siromak umira!« je vzklikal Wenigar. »Hitiva, Blaž, morda mu pomoreva! Vzemí s seboj, kolikor moreš nesti!«

In že sta stekla iz sove. Wenigar je zgrabil poln bokal vina in kozarec, a Prašnikar je nesel za njim velik ostanek štruce. Hipoma sta bila pri nezavestnem ujetniku. Dolgokraki huzar je sedel na tleh in si je položil bolnikovo glavo v naročje.

»Pour l' amour de Dieu!« je zavzdihnil, ko je videl duhovnika hiteti s pijačo in kruhom. Ni si mogel misliti, da hočeta pomagati njegovemu prijatelju, nego je bil prepričan, da nameravata pogostiti le stražnike. Ko pa mu je Wenigar pomolil polno čašo vina in mu dejal, naj omoči bolniku ustnice in mu da piti, je z drhtečim glasom ponavljal: »O, merci, merci, merci, monsieur abbé!«

In kmalu se je osvestil pešec, poželjivo je srkal iz čaše, se oddihoval in ječal: »Merci!« Nato pa je zajetal: »Ah, ma tête! Ma tête!« ter se grabil za glavo.

Prašnikar je v hipu razrezal ves kruh in ga razdelil med najslabotnejše, Wenigar je potočil vino, in skupaj sta hitela nazaj v župnišče ter prinašala še vina, kruha in sadja, in delila sta med vojake in ujetnike vse, kar sta našla in kar sta jim mogla prinesli.

v gorilomenjenih delih naše države uslužbenih gospodarskih strokovnjakov (vseh jih bode okoli 150, od teh menda 12 visokošolcev) absolutno je srednje šolo kakor prejšnje staro šolo v Križevcih in v Teschnu, Chrudimu, Klosterneuburgu, Eisgrubu. Nekaj mlajših je, ki so absolutno višjo šolo v Teschnu, Križevcih in v Halle, katere šole tudi ne zadovoljujejo naredbe, ker vstop v te šole ni brezpogojno odvisen od dovršenja gimnazije ali realke. Večina teh strokovnjakov je položila po predpisani praksi po zakonu zahtevani izpit usposobljenosti za predavanje na nižjih šolah, bodisi na tehnični visoki šoli v Pragi ali na visoki šoli za kmetijstvo. Le nekateri strokovnjaki v Dalmaciji so vsled neznanja nemškega jezika položili podoben izpit pred posebno komisijo na namestništvu v Zadru, kateri izpit jim je pa veljal le za Dalmacijo.

Večina teh sredješolcev pa ni kriva, da je dovršila samo srednjo šolo; lahko bi si zbrala drugo kariero kakor drugi. Ali izjavljani od štipendijev državnih in državne vlade, ki je pred leti rabila takoj in mnogo strokovnjakov za obnovo vinogradov; izboljšanje sadjarstva in pospeševanje v Istri, Dalmaciji in Hercegovini popolnoma zanemarjena kmetijstva. Zato je imela Avstrija mnogo gospodarskih srednjih šol, iz katerih je za svojo potrebo rekrutovala teoretično in praktično dobro izvežbane strokovnjake. Za preskušnje njih sposobnosti je zahtevala izpit usposobljenosti za goričmenovanih visokih šolah iz ene predpisanih skupin po dveletni praksi. Za predavanje na nižjih šolah se je zahtevalo, da je kandidat dovršil srednjo šolo, za predavanje na srednjih šolah pa dovršenje visoke šole. Ni zahtevala dveh leti suplenstva na nižji šoli, ampak dve leti dobre prakse, ker če ima gospodarski strokovnjak za potovalni poduk, ki ga izvršujejo vsi gospodje strokovnjaki poleg notranje službe, dovolj sposobnosti, jo bode imel še več za mnogo lažje na šolah. Tako so vsa mesta na nižjih šolah v Avstriji in pri nas, vsa mesta za obnovo vinogradov in pospeševanje sadjarstva, večina mest za pospeševanje mlekarstva in živinoreje bila zasedena po srednješolcih. In njih uspešno delovanje je bilo priznano od vlad, šol in kmetovalcev.

Nova naredba pa nas popolnoma diskreditira; diskreditira naše praktično in teoretično znanje, naš ugled strokovnjaka, brez katerega ni mogoče med ljudstvom delovati. Ker, če bi kateri tovariš prošil za kako mesto strokovnega učitelja ali voditelja na nižji kmetijski šoli, mu istega z enostavnim izgovorom, da nima predpisanih šol, ne bodo podelili. In njegovo praktično znanje in večletno izkustvo, njegov, pred svetovnimi avtoritetami kakor Liebenberg, Adametz, Kaserer, Cluss, Sedlmayer, Babo, Weizert, Seifert, Lauche itd. položeni izpit ne bode več veljal. Boljši bode oni, ki je včeraj dovršil takozvano visoko šolo v inozemstvu, ki je brez prakse in bode morda mučil našo kmetijsko mladino s Zioni, racionalnimi formulami in

bogvečem, samo ne o rečeh, ki bi jih rabila, kakor oni montpelijski absolut, ki je na nekem zimskem tečaju predaval dalmatinskim analfabetom o atomih molekulih in kemičnih formulah, namesto da bi mu povedal, da je železni plug boljši od lesenega, mu raztolmačil, katere ameriškanka je boljša, kako se cepijo in režejo trte itd., a ne pisati kemične formule na tablo. Omenjam to le v dokaz, da niso pri nas razkrilane inozemske visoke šole mnogo boljše od naših srednjih šol in — ker je svrha naredbe tako prozorna, da je ni treba razlagati. Kajti za skupino vinoreja in sadjarstva se po naredbi zahteva visoka šola. Katera? Edina šola, ki je priznana kot najboljša je za vinorejo in sadjarstvo Klosterneuburg, za sadjarstvo in vrtnarstvo Eisgrub. To dokazuje činjenica, da so bili slušatelji na šoli v Klosterneuburgu iz vseh delov sveta, tudi Francozi, Italijani in Nemci, ki imajo vendar svoje visoke šole doma. Ker je pa ta šola šteta med srednje, nje spričevalo ne zadostuje naredbi in bi moral kandidat dovršiti visoko šolo na Dunaju in dve leti Klosterneuburga, ker visoke šole inozemstva niso bile pri nas priznane. Ali pa misli oni, ki je sestavil to naredbo, da je morda šola v Montpelijsu, Gironi ali v Portici višja in boljša? Moti se! Za iste šole ni predpisan izpit zrelosti, vsakdo lahko vstopi na te šole, če le položi neznamen sprejemni izpit; in napravil ga je marsikdo, ki ni znal več kot 30 francoskih besed. In avstrijska vlada, ki ni priznala doktoratov inozemskih šol, je priznala še manj taks, ker je imela svojo, ki je konkurirala z vsemi tistimi.

V tem času slobode v naši domovini, ko je vlada v demokratičnem duhu zboljšala stanje drugemu uradništvu (dovolila je pisarniškimi oficijantom, da postanejo uradniki. Isto okrajnim gozdarjem, ki imajo navadno nižjo šumarsko šolo), nas je osupnila ta naredba, ki diskreditira popolnoma naše znanje in sposobnosti in nam zapira ono polje, na katerem bi mogli najspešneje delovati za povzdigo našega kmetijstva.

Upam, da govorim v imenu vseh svojih kolegov in tudi kolegov — visokošolcev, ki so bili vedno z nami zelo kolegijski in solidarni, ako zahtevam sledečo spremembo naredbe: Ker ima večina strokovnjakov, uslužbenih v gorilomenjenih delih naše domovine že izpit usposobljenosti za predavanje na nižjih šolah, naj se doda člen k naredbi, ki pripoznava te izpite veljavne in da možnost strokovnjakom služiti na nižjih šolah kot strokovnim učiteljem ali voditeljem brez dve leti suplenstva. Nadalje, ker imamo nekaj mlajših kolegov, večinoma Klosterneuburžanov, ki vsled vojne niso mogli položiti izpita, da se prizna klosterneuburška šola kot veljavna za polaganje izpita iz skupine vinoreja in sadjarstva.

Ako pa vlada noče storiti tega, naj da vsaj mlajšim priložnost in sredstva, da gredo v inozemstvo in položijo predpisane izpite na visokih šolah.

Gosp. strokovnjak.

»Slovenčev« stališča državni upravi ničesar očitati ne more. Bila so tri mala premoženja tujih državljanov v eni sami vasi. Po »Slovenčevem« receptu bi bilo nastavit tri posebne skvestre s trikratnimi potnimi stroški in honorarji. Oddelek za trgovino in obrt je postopal pametneje in združil vse v eni osebi, ki je malenkostni posel skoro brez stroškov hitro izvršil. Na to se le pride na vrsto skvester neke žage, ki pa je tudi odpadel, tako da je ostal pravzaprav samo eden. Tudi kar se tiče skvestrov odvetnika dr. Lavrenčiča, sem dognal, da je »Slovenec« enega kar dodal. Dva sta bila gola formalnost brez zasluge, tako da je ostala le ena tvrdka, kjer je oddelek za trgovino in obrt hotel skvestra odpraviti, a ga je na željo prizadete tvrdke same, pustil na svojem mestu, da se je takoj izvršila uspešna nacionalizacija. Tudi drugi mladi odvetniki so bili imenovani skvestrom. »Slovenčev« pristaja so zdaj na vladi, na prosto jim je otvoriti preiskavo. V kratkem bodo sprevideli, da so nasledni površni informacijam, ki jih narekuje strankarska strast. — Dr. Žerjav.

— Vračanja na gosp. deželnega predsednika. Deputacija občine D. M. v Polju se je zglasila pri njegovi »excelenci« in prinesla s seboj želje in zaupanje občanov sedanjemu gerentskemu svetu. Podpisov zanj je velika večina volilcev omenjene občine. Na vprašanje, da-li res misli vzpostaviti zopet prejšnjega občinskega voditelja, je odgovoril g. predsednik, da je cela zadeva strankarska. Mi mu pa povemo, da to ni strankarsko, marveč ljudska in volilcev želja; prejšnjega župana ne nazaj! Kajti ta »ega županovnja, kot je bilo pod Jak. Dimnikom, ni bilo moči več prenašati in naš gerentski svet je bil postavljen na željo ljudstva, ne pa iz koritarstva, kakršno je bilo pod prejšnjim županom Jakobom Dimnikom na korist njegovim ljubljencem, maso in delavstvo je pa pustil na cedilu. Saj se je oddajalo razno blago na skrivaj iz naše občine med vojno in tudi še po vojni, kar lahko dokaže mnogo občanov iz občine Dobrunje. — Aneliramo na našo visoko deželno vlado, da se ozira na maso, ne pa na posamezne Šusterčijance, kakor sta poljski Jaka in kašelski Nace, ki se že teden dni bahata, da bosta zopet zavladala v naši občini. — Revizija še do danes ni rešena. Napak v knjigi menda ne bo, saj toliko neumnosti jim vendar ne pripisujemo, da bi se računili v knjigah ne ujemali. Toda, kje so vse priloge? Zakaj so ravno najvažnejše reči iztrgane iz knjig? Mh, slaba vest je strgala dokaze »njih pravičnega gospodarstva«. Vprašamo vas g. predsednik, ali je to tudi strankarsko. Če zahtevamo od občinskih voditeljev natančnih podatkov o gospodarstvu z občinskimi, našim premoženjem? — Razlogi, radi katerih je bil občinski svet razpuščen, so na vladi in mislimo, tudi dovolj tehtni. Če nam vzpostavi dr. Brejc zopet Šusterčijanca za voditelja občine, naj bo uverjen, da bo storil to zoper ljudsko voljo. Toda kaj je klerikalcem do pravice in do ljudske volje? Petnaest posestnikov je imelo dobiti leta 1917. in 1918. — 3000 K kot odškodnino za erarju oddani svet. Še danes ni nihče prejel vinjara. Kje je tisti denar? Ali more imeti ljudstvo zaupanje do župana, ki je tako skrbel za občinarje? Le dobro premislite, gospod predsednik, predno storite ljudstvu to krivico! Sicer pa, pokazite vi, gosp. predsednik, da niste strankarski, kadar gre za pravico in da ne podpirate izdajalskih Šusterčijancev, ki še danes škilijo in jokajo za Avstrijo. Sedanja vlada, katere

člani vedno kriče, da naj odločuje volja ljudstva, naj dejansko pokaže, koliko so vredne njih besede! Videli bomo, če vaše geslo: »Ljudstvo, ti odločuj!«, ki ga nosite vedno na jeziku, tudi dejansko izvršujete, ali je to samo pesek v oči? — Dev. M. v Polju, dne 2. marca 1920. — Janko Kuhar, tajnik krajevne org. JDS.

— Malo poučim Pribečevič. Pri »Slovencu« imajo državnopravnega strokovnjaka, ki napada Svetožarja Pribečeviča, kateri je na nedeljskem shodu opozorjal, koliko višji gospod mora biti dr. Laginja, ker je predlagan od ministrskega predsednika, med tem ko je dr. Brejc predlagan samo od ministra notranjih zadev. »Slovenčev« učenjak je sedaj pogodil, da je oba imenoval regent. Stvar pa je precej drugačna in ima bistvene posledice. Prejšnji hrvatski ban je bil po ogrsko-hrvatski nagodbi kralju predlagan v imenovanje od ogrskega ministrskega predsednika. Ta »pravica« je danes ideal hrvatskih pravašev, ki so se dolgo trudili, da so od Protiča dosegli to premembo, da bana to pot ni več predlagal minister notranjih zadev. Dr. Laginja sedaj misli, da je najmanj toliko, kakor je bil ban pod ogrsko krono, in pomolvalno gleda navzdol na dr. Brejca, ki je enostaven predsednik brez državnopravnega zaledja. Laginjev uspeh odpira pot v popolni separatizem, ker daje Hrvatski med provincami posebno stališče. »Slovenčemu« člankarju pač velja: Si tacuisse!

— JDS in deželna vlada. Načelstvo JDS je v svoji včerajšnji seji soglasno sklenilo, da odkloni vabilo dr. Brejca na pogajanja radi sodelovanja v deželni vladi za Slovenijo. Ta odklonitev se ne utemeljuje samo z opozoritvijo na to, da JDS ni zastopana v centralni vladi, temveč posebno s tem, da se z dr. Brejcem ni mogoče pogajati radi njegovega postopanja v prvih dneh njegove vlade. Istočasno ko je povabil JDS na pogajanje, je enostransko izpremenil položaj z nekaterimi popolnoma strankarskimi ukrepi. Ni čakal, da bi se morda deželne banke poskusil kak dogovor, temveč je enostransko odstranil predsednika direktorija. Kuratorju dežele Kranjske dr. Trillerju je imputiral, da mu mora v podpis predložiti svoje odločitve, tako da bi iz kuratorja postal koncipist dr. Brejca. Pri demobilizacijski komisiji je vstopaval znova in znova. Rueha, proti kateremu se vrli tamkaj preiskava s takimi uspehi, da bi se vsak stokrat moral premisliti, da znova to osebo spravila v ospredje. V korupcijskih občinah hoče še pred sporazumom zopet postaviti stare Šusterčijanske mogotce. Kdor tako dela, ta ne išče sporazuma, ampak prepri. Dr. Brejc je sam prerezal pri že v trenutku, ko je pisal, da naj poskusimo delati skupaj.

— Prva seja narodnega predstavništva 3. t. m. Beograd. 2. marca. Prva seja parlamenta se vrši definitivno 3. t. m. ob 4. uri popoldne. Pričakuje se, da bo Stojan Protič podal ob tej priliki program vlade. Drugi dan se bo razpravljalo o zunanepolitičnih vprašanjih ter bo zastopnik ministra zunanjih del podal izjavo glede jadranskega vprašanja. — Iz vseh delov kraljevine prihajajo v Beograd poslanci in je do sedaj prislo 74 članov radikalne stranke v Beograd. Pričakuje se, da bodo radikalci polnoštevilno zastopani in da bo od radikalcev odstoten samo Nikola Pašić, ki je zadržan pri mirovni delegaciji v Parizu. Sedanja vlada računa s sledečimi številkami. Od radikalcev se bo udeležilo 76 poslancev, od narodnega kluba 27, od južnoslovenskega kluba

19 poslancev, poleg tega 4 Bunjevci, 5 član. Medakovičeve grupe in 6 članov Ribarčeve grupe. Vlada računa poleg teh tudi na sodelovanje 5 Črnogorcev in tehle poslancev, ki stoji izven strank: dr. Čingrija, dr. Smolaka, Jojčić, Djumrukčić, Pavlović, socialist Vaso Knežević, dr. Spaho in Banjanin. Računa se tudi s tem, da se bodo sej parlamenta udeleževali tudi poslanci iz zasedenega ozemlja, katerih število znaša 12, in sicer brez razlike, kateri stranki pripadajo. V slučaju pa, da se ti poslanci ne bi udeleževali teh sej, pričakuje se udeležba teh poslancev vsaj pri onih sejah, kjer se bo razpravljalo o zunanepolitičnem položaju in o jadranskem vprašanju.

— Prva seja narodnega predstavništva. Beograd. 3. marca. Danes ob 10. uri je prva seja Narodnega predstavništva. Vlaka so dospeli včeraj z velikimi zamudami v Beograd, tako da je večina poslancev morala prenočiti v vagonih. Vlada še v zadnjih trenutkih poskuša dobiti pomoč pri levčarskih socialdemokratih ter pri poslancih iz okupiranega ozemlja. Ker Antanta želi, da v dalmatinski deželni vladi, ne pride do prememb, skuša vlada za to iztolči prisotnost vsaj nekaterih dalmatinskih poslancev. V tem pogledu pritiska najbolj na dr. Čingrijo in dr. Smolaka. Ta poslednji deloma iz neutonega častiljepja, neprestano poskuša igrati posebno vlogo. Zdi se pa, da je ta nervozni politik izgubil potrebiti kontakt z domovino in je spregledal ves politični razvoj v poslednjih mesecih. Zunanje političnih razlogov pač ne bi smel v prid svoji dvoglavni politiki navajati. Kajti vsak dan Protičeve vlade kreni pod Nikole Pišića v Parizu. Če bi šlo po Pašičevem, imeli bi danes državno granico napram Italiji, ki bi tekla vzhodno od Senožeč mimo St. Petra in Italijani bi bili lastniki Opatije. Seveda ni izključeno, da se Smolaka londonskega pakta z dalmatinskega stališča bolj boji, kakor Pašičevega kompromisa. — Vlada že računa na to, da ne dobi kvoruma, zato je predlagala predsedniku Draži Pavloviću, naj se seja odgodi na soboto.

— Seja poslancev iz okupiranih krajev. Beograd. 2. marca. Zastopniki iz okupiranih krajev so imeli včeraj sestanek, kateremu je predsedoval dr. Vinko Trinašić in na katerem se je razpravljalo neobvezno o taktiki, ki jo naj zavzemajo poslanci iz okupiranih krajev pri debati o zunanepolitičnem položaju. Vsi poslanci so bili edini, da prisostvovali selam in pomagalo vladi. Dr. Blankini je izjavil, da bo skušal pridobiti demokratsko zajednico za to, da se udeležijo njeni poslanci seje pri kateri se bo razpravljalo o jadranskem vprašanju. Dr. Poščić, član demokratske stranke je istotako izjavil, da bo skušal pridobiti stranko za to, da bi se njeni poslanci udeleževali sej parlamenta, če pa bi stranka to odklonila bo izposloval dovoljenje, da se prepusti članom demokratske zajednice iz okupiranih krajev, da se jim puste za te seje proste roke.

— Seja demokratske zajednice. Beograd. 3. marca. Danes ob 9. uri dopoldan se vrši seja demokratske zajednice, kjer bode sklepala o taktiki v današnji seji. Kakor se čuje, bode razen Protiča govoril tudi finančni minister Velizar Janković, ki bode opozoril na žalostno finančno stanje države. Zlasti hoče očitati nepreglednost državne bilance, češ, da nobeden načelnikov finančnega ministrstva ne ve, koliko je država pravzaprav dolžna. Ker so vsi ti načelniki radikalci t. j. somišljeniki Jankovičevi, s katerimi žali-

Politične vesti.

— Konec »Zlahte«. »Slovenec« se ni odzval mojemu pozivu na častno sodišče, če mi more očitati tekoni 13 mesečnega delovanja na vladi kaj nepoštenega ali sebičnega. Jezi se, da se branim in sedaj je razlažen napadalec sam. Umika se sedaj na vprašanje, zakaj da nisem zaprežil, če je imel kdo od bližnjega ali daljnega sorodstva več kot en se-

kvester. »Slovenec« pač misli, da sem imel jaz časa dovolj stikati v imeniku 300 skvestrov. Če mu je stvar bila znana, zakaj ni na primeren način njegov informator grajal poprej n. pr. z dopisom na vlado, v kateri so takrat sedeli trije člani SLS. O stvari sem sesedaj informiral in sem popolnoma pomirjen, da se niti z današnjega umikovalnega

tepca na vladi! ... In skoraj brez nade, da bi se obrnilo na bolje, da bi se sploh moglo obrniti na bolje, ko je ženitev na tisoče, tepci na komaj na prste. Saj drugače bi lahko tudi oni na Studencu kar obrnili: Zunaj, ne tu je norišnica! ...

In tako smo čakali s prebežniki, kdaj se bo »vse skupaj podrla«. Zakaj pravili so — kot svobodni možje kar naravnost kričali — (saj na kakšno šiviljanje, s kakoršnim smo že leta 1914. Avstriji zvonili, bi človek itak nič ne bil dal) kričali so, da bo »že prihodnji mesec ali pa naslednji vsemu konec« ...

Pa glej spaka: preteklo je že dokaj mesecev. Jugoslavija pa še stoji! Rekel bi, da celo za spoznanje trdnote od prej. Kljub temu, da so že vsi »ženjivi« v kavarah, skoraj še isti »stenci« na vladi! ...

Kako to? Se ne bote prašali trezni motrilci. Torej s tistim »prerokovanjem« ni nič. Tiste besede niti tako resne niso? Hvala Bogu! In niti manj hvala Bogu, da jim sploh nisimo — prebežniki in trezni motrilci namreč — nikoli prav verjeli! ...

»Oho, ne verjeli! Ali je to »ska« zasluga? Ravno tako malo, ka-

kor naša krivda, če smo se zmotili!« porečejo.

»Da, res: niti zasluga, niti krivda. Zakaj take stvari se sploh običajno ne porajajo iz glave, ampak iz — srca! ... Če je namreč katere resnica, je ta, da je — želja mati mislim ... O, že vemo, kaj odgovorite: »Ali se niso našli celo med Nemci, kljub tisti njihovi že nemogoči mentaliteti, ljudje, ki so takoj po napovedi vojne od strani Anglije vedeli, kako bo prišlo, kljub temu, da so gotovo tudi oni želeli svoji domovini čim slavnijeje pobeze? ...«

Brezdvomno so ljudje, kateri so zmogni opreti se na globoko znanje in razumevanje zgodovine, ali vidiči z izredno slutnostjo bodoče stvari, sposobni iz sestave obstoječih faktorjev napraviti več ali manj probabilne zaključke o življenjarnosti kakih državne tvorbe. — toda, da bi imela še sama Ljubljana takih dekcev za kakih deset kavar in tristo gostiln, le vendar malo verjetno, posebno, ko vsaka teh »slampe« sveti precej medlo in brez okolja ...

Na, mogoče res nekoliko pretiravam: za deset kavar in tristo gostiln jih ne bo. Toda vsekakor že

vedno — preveč! To se pravi: vsekar več, nego bilo potreba, da jih je ... Saj tiče celo v tem oziru tako globoko v — avstrijski »mentaliteti«, da jih je treba je nekoliko ostro pogledati, pa že vidijo — vislice ...

Samo po sebi se razume, da ne more biti nihče proti zdravi kritiki. Pameten človek ne bo niti proti neumni kritiki, ki se ji po domače pravi zabavljanje. Kajti zabavljanje je vsakdanji naturam potrebno, kakor oslu osat ... Kdor neprestano »občuti potrebo«, da komu kaj potoži in kateremu potem kar »odleže« — naj bi ravno v teh javnih stvarih, ki gredo dandanašnji vsakemu tako v živo, sam nosil svoje boli? ... In naposled — saj Slovenec o velikih večini svojih rojakov lahko trdi, da od jutra do večera leno delajo, in šele potem, za povečerk, malo pozabljajo. Zabavljanje je na tudi v tem namenu komaj osat. — šele »prerokovanje«, o katerem gori govorimo, je pravcata volična lagoda ... In ker se zastupljenca že na očeh spozna, zato pravimo, je res malo težko razumeti, kako je mogoče, da — — — Toda to že ni več stvar — diagnoze ...

Diagnostik:

Naš »kriticism«.

Ko sem se vrnil v domovino in opazoval življenje okrog sebe z tistimi očmi, ki jih človek dobi med tujci, pa sem bil — kakor zdaj vidim, hvala Bogu, le bolj služajno — zašel ravno med ljudi, ki so po desetkrat na dan preresetali prašanje, ali se bo naša Jugoslavija »držala« ali ne, sem si nehote odgovorjal: Če nas bi imelo kaj pokopati, bi bilo res še najbolj naša čudovitja »kunštnost« javljajoča se v skoraj že neverjetni »kritičnosti« ...

Ne, mi nismo taki, kakor oni-le drugi po svetu, ki si rečejo:

»Ta in ta je na vladi. Dobri Bog, kralj, parlament ali kdor že je upravičen, ga je postavil tja. — In ser je na vladi, je upravičen, da odredi tako in tako, mi pa smo dolžni, da izpolnimo.«

Ne, mi prašujemo:

1. Ali je ta in ta res na vladi, oziroma, kolikim na korist, kolikim stavil, upravičen, da ga je?

2. Če je na vladi in upravičen,

da je: ali je upravičen, da je odredil to in to?

3. Če je upravičen, da je odredil: ali je odredil na korist ali škodo, oziroma, kolikim na korist, kolikim na škodo?

4. Če je nekaterim na korist: ali so upravičeni itd.

5. Ali so oni, katerim je na škodo, dolžni itd. itd.

In v »nadaljni logiki«: Naj se, dokler ta prašanja niso rešena, odredba ne izvrši! Ker pa se nekaj vendar mora storiti, naj se itd.

Skratka: moj vtis po prvih dneh mojega bivanja v Ljubljani je bil ta: Po kavarah, po gostilnah, po cestah sami ženiji, katerih zadnji bi v petih minutah rešil valuto, ustavno, agrarno in še socialno prašanje po vrhu. — na vladi sami tepci, namesto, da bi bilo narobe!

Kar smilili so se mi uboki prebežniki tamle iz našega še bolj ubokega Primorja, ki so jo vsi vroči hrepenenja in navdušenja pripisovali, nekateri še čez Logatec, drugi kar čez drn in strn ... Smilili so se mi, pravim, zakaj to so nekako preveč mehki, skoraj že solzavi ljudje — tu pa taka kolobocija: ženiji v kavarah,

boj prejšnji finančni minister Veliković ni pometel, pojde graja Velizarja Jankovića na radikalno adresu.

Poslanec Knežević o udeležbi socialistov pri sejah parlamenta. Beograd, 2. marca. Socialistični poslanec Vasa Knežević se je izjavil napram nekemu časnikarju, da se bodo socialisti udeležili sej narodnega predstavništva, ker bi sicer prišli v nasprotje s sklepi kongresa socialno-demokratske stranke z dne 22. julija 1919 v Novem Sadu.

Socialisti in parlament. »Obzor« piše: Socialistični poslanec gosp. Knežević izjavlja, da bodo socialisti prisostvovali sejam Narodnega predstavništva, ker ako bi tega ne storili, bi prišli v protislovje s sklepom kongresa socialno-demokratske stranke, ki je bil dne 20. julija 1919 v Novem Sadu. Kongres je najvišja strankarska instanca ter nima nihče pravice, kršiti njegovih sklepov. Na tem kongresu so sklenili, da morajo socialistični poslanci ostati v parlamentu, da branijo interese delavskega sloja, ko se ustvarjajo vsi začasni zakoni in da neposredno kontrolirajo delovanje vlade. Raden tega izjavlja gosp. Knežević, da pri snovanju volilnega reda za konstituanto proletarij nikakor ne morelo pristopiti, da bi pri tem sodelovali po svojem predstavitelju, ker bo ta zakon usoden za vse življenje v Jugoslaviji.

Podpisani ukazi. Beograd, 2. marca. Podpisani je ukaz finančnega ministrstva, s katerim se odobri proračun za 9 dvanastin za leto 1920, ter razni krediti glede ureditve valutnega vračanja, izvoza itd.

Povišanje poslanskih dnevnice. LDU, Beograd, 2. marca. Govoril se, da je stavljen predlog, naj se dnevnice narodnih poslancev povišajo od 50 na 80 dinarjev.

Proračunske dvanastine. LDU, Beograd, 2. marca. Presburo doznava, da je glavna kontrola včeraj odobrila po vladni g. Stojana Protića zahtevane proračunske dvanastine za mesec marec.

Novi predsednik bosanske vlade. »Hrvatska Slova« javlja, da pride novi predsednik vlade dr. Milan Sršić poltrajzinski ob 8. v Sarajevu, da ga bodo slavnostno sprejeli pri Marlinem dvorcu ter da je dobil mandat, da sestavi vlado sporazumno z drugimi strankami.

O podpolkovniku Kvaterniku. smo dobili danes informacijo, da je bil v Beogradu samo dva meseca kot načelnik civilnega političnega oddelka, ne pa kot šef šifonaze. Šef šifonaznega oddelka je bil takrat generalstabski kapitan Stipetić. Podpolkovnik Kvaternik je bil na pritisk Tisze kot zaveden Sloven odložen od njegovega mesta.

Nevarnost za edinstvo naše države. Beograd, 3. marca. Časopis se bavi z državnopravnim pomenom dejstva, da je Lažnja imenovan za hrvatskega bana, analogno bivši ogrsko-hrvatski narodni na predlog ministra predsednika. »Politika« piše, da je Zagreb danes v istem razmerju napram Beogradu, kakor je bil poprej napram Pešti. To nevarno stanje mora prenehati.

Vlada kapitalistov. Sedanja naša vlada se lahko ponaša, da je vlada kapitalistov in največjih odeluhov preprostega ljudstva. V svoji sredi ima age in bege, ki so od nekdanj živeli samo od žuljev krščanske raje, v svoji sredi ima tudi zastopnike največjih veleposrednikov na hrvatskem in v Slavoniji. Kakor na Madžarskem, se tudi sedanja naša vlada ne bo upala energično nastopiti v agrarnem vprašanju, katero je, kakor bi sklepali, iz proglasa novega hrvatskega bana, že kratkoma črtala iz svojega programa. Na Madžarskem so pripravili izvesti nekako nadomestilo za agrarno reformo samo v zemljielčnih krajih in isto smemo pričakovati od naše sedanje vlade, pri čemer se bo seveda predvsem ozirala na svoje pristaše v Bosni in Hercegovini, torej v onih deželah, kjer je med priprostim ljudstvom v naši državi še največja revščina.

Komisija za povračilo državnih aktov in umetnin. Na podlagi pogodbe v Neuliyu in St. Germainu je odšla iz Zagreba v Budimpešto posebna komisija, v kateri so bili deželni arhivar dr. Bojčić, beogradski vseučiliški profesor dr. Radonić in srbski historik dr. Ivič. Najprej je komisija odšla v Budimpešto ter si ogledala narodni muzej, državni arhiv, vseučiliško knjižnico, akademijo upodablajočih umetnosti, grafični muzej in še več drugih podobnih institutov. Komisija je ob navzočnosti posebne madžarske delegacije protokolično ogotvila predmete, umetnine, spise, knjige in drugo, ki jih zahteva naša država kot svojo last. Zahtevala je vse starine, ki so se svinčale prenele iz naših krajev v Budimpešto. Zahtevala je tudi starine in spise, nanašajoče se na Bačko in Banat. V madžarskem državnem arhivu so našli tudi kameralne akte, ki jih je erof Khuen Hédervary spravil v Budimpešto. Ta zbirka obsega kakih 60.000 zelo zanimivih in važnih listin, ki reprezentirajo veli-

kansko vrednost. Komisija je zahtevala tudi vse spise, ki se tičejo Srbov na Madžarskem, oziroma srbske cerkve. Iz etnografičnega muzeja je zahtevala komisija vse predmete, ki so jih med vojno odnesli iz Srbije. V vseučiliški knjižnici je našla komisija knjižnico nekdanje zagrebske pravne akademije, nadalje knjižnice frančiškanov, pavlanov in klarisov. Zakladi, ki so jih našli v Budimpešti, reprezentirajo mnogo milijonov vrednosti. Vsi ti predmeti se bodo spravili v našo državo takoj po ratifikaciji mirovne pogodbe. Enaka komisija odide tudi na Dunaj in najbrže tudi v Berlin, kjer bo zahtevala zlasti od Mackensena oropane predmete.

»Tagespost« poroča o spremembah v gerentstvu mesta Maribor. Dr. Pfeifer je šel na dopust in ga začasno nadomešča koncipist Makar. Deželna vlada je za gerenta mesta Maribor imenovala vladnega tajnika Gašperja Lipovška, ki je doslej služboval na ekspozituri celjskega glavarstva v Mozirju. Novi deželni predsednik dr. Brejce je to imenovanje sistiral.

»Morningpost« o razpoloženju v našem kraljestvu. Londonski »The Morningpost« prinaša dopis svojega beogradskega posebnega poročevalca, v katerem konstatira, da je ves Beograd razburjen vsled zadnjega ultimatumu zavezničkov. Vse srbsko javno mnenje je z nestrpnostjo pričakuje objave Wilsonove note. (Med tem je v Beogradu dospelo besedilo te note in je upati, da bo v najkrajšem času dostopno najširši javnosti.) V vseh javnih lokalih, v vseh kavarnah se govori samo eno, da so zaveznički zapet prevzeli Srbijo. Tudi najskrajnejši komunistični pristaši so se v svojem ogorčenju pridružili protestom vsega srbskega prebivalstva. Če trde nekateri angleški in drugi inozemski listi, da obstoja nekaka razlika med naziranjem Srbov in Hrvatov glede rešitve jadranskega problema, je to popolnoma krija informacija. Če je že v Beogradu tako hud odpor proti nameram zavezničkov, je v Zagrebu ogorčenje gotovo še večje. Ves narod je složen v obrambi svojih zahtev in vsak otrok v Srbiji ve, da je njegova domovina popustila v tem vprašanju, kolikor je sploh mogla, ko se je uklonila Wilsonovim zahtevam. Že z uveljavljenjem Wilsonove črte izgubi narod veliko število svojih rojakov. Srbija se bojuje že od leta 1912, in je naveličana vojne; da pa masčuje krivico, je tudi danes vsak Srb pripravljen, da žrtvuje za domovino kri in imetje. Dopisnik naglašja končno, da so vse oči obrnjene na vzhod, na Rusijo, od koder pričakuje končno rešitev. Slušajo se celo že glasovi, da morda boljševidem ni tako pogubonosno, kakor ga slika zlasti Anglija. Anglija s svojim podpiranjem italijanskih imperijalističnih zahtev samo podpira razširjenje boljševidskih idej na evropskem jugu. Že se čujejo glasovi, da je edino Anglija, ki zavlačuje mir s sovjetsko Rusijo in podpira neopravičene italijanske težnje. Zato je najnujnejša potreba za Evropo, da se jadransko vprašanje reši pravično.

Z Italijo smo v cenzurnovolnem stanju. Tržaško pošto ravnateljstvo sporoča: Odpravilo se je cenzuriranje pism za Čehoslovake in obratno. Od sedaj dalje bodo torej podvržena poštni cenzuri le pisma iz Jugoslavije in za Jugoslavijo, iz Srbije in za Srbijo, iz Črne gore in za Črno goro, iz Madžarske in za Madžarsko. Cenzuriranje pism iz Primorskega v omenjene dežele in iz teh dežel za Primorsko se bo vršilo na cenzuri tikašnje generalnega civilnega komisarata.

Neposredna poznanja z Italijo? »Piccolo« poroča iz Pariza: Po zadnjih vesteh se Italija in Jugoslavija nameravata zopet neposredno pogajati. Te vesti so v tukašnjih krogih navdušile zelo ugoden vtis. Pripominjajo, da prihaja Italija k pogajanjem oborožena z londonskim paktom, ki so ga zaveznički končno javno priznali. Na ta način pogajanja z Jugoslovenci ne bodo težka in nemara ne bodo naletela na poseben odpor, to pa zlasti z ozirom na željo ministrskega predsednika Nitija, ki ne mara zlorabljati moči, ki jo ima na razpolago. Poročila, da se hoče Nitti odpovedati zahtevi po teritorialni združitvi Reke z Italijo, smatrajo kot znak njegove dobre volje. Vzdržuje se pa vest, da namerava Nitti kot konpenzacijo za to svojo popustljivost zahtevati koncesije v Albaniji, in sicer v tem smislu, da Jugoslovenci odnehajo od svojih zahtev in da prepuščajo Italiji svobodno roko v Albaniji. Splošno prevladuje sodba, da se Francija ne bo mogla umakniti s stališča, ki ga je doslej zavzemala napram Italiji, čeprav bi se s tem zamerila Jugoslovenci in njenim prijateljem. — Po informaciji »Petit Parisien« se zdi, da je italijanska diplomacija zavzela stališče glede začetka novih pogajanj, ki se bodo vršila med Italijo in Jugoslovenci kot posledica intervencije predsednika Wilsona. Glavna težnja se nanaša na rešitev vpraša-

nja. — Po »Messageru« bi se Nitti odpovedal teritorialni zvezi med reškimi pristaniščem in Istro, zato pa zahteval italijansko suvereniteto na Reki, dočim bi se reško pristanišče stavilo pod kontrolo zveze narodov. Ne ve se še, kako bo ta predlog sprejela nasprotna stranka.

Kako upravičujejo Laht svoje imperijalistične zahteve. »Giornale d'Italia« objavlja besedilo londonskega pakta in pripominja da je imel ta pakt dvojen namen: 1. Ščititi pravice in svobodo ogroženih narodov, zlasti pa zagotoviti Italiji posest neodrešenih pokrajin, ki so na milost in nemilost izročene Nemcem obeh cesarstev ter njihovim oporodam, v prvi vrsti Hrvatom, Slovincem in drugim Jugoslovencem; 2. zagotoviti Italiji trajno varnost države s tem, da dobi svoje prirodne meje. Zato pa se Italija obvezuje, da bo njena armada vezala najmanj polovico avstro-ogorskih sil, dočim mora ostalo polovico zaposliti Rusija. Ko je polodružno leto po sklenju londonskega dogovora (nakt se je podpisal dne 26. aprila 1915) izginila Rusija s pozorišča, je vsa teža avstro-ogorskih bojnih sil prešla na Italijo, ki pa je združila habsburški dinastijo (!) Pripominiti je, da angleški in francoski oddelki v Italiji, dasti njihove podpore ni podcenjevali, niso odgovarjali svoji nalogi v onih meri, kot italijanski oddelki, dodeljeni francoski armadi v boju proti Nemcem in na Balkanu. Ker je italijanska vojska prispevala za dosego skupnega cilja več kot še enkrat toliko, kot il nalaga londonski dogovor, bi njeni zaveznički pač morali to upoštevati in napram njej ponuditi. Dejstvo pa je, da se njeni zaveznički krčevito drže črk londonskega pakta in zahtevajo revizije, ki ogrožajo strateško varnost italijanske države. Dvojnica izmera italijanskega prispevanja k dosegu vojnih ciljev bi po končani vojni pač morala voljaviti na zavezničke, da ponustilo vsaj glede Reke. Člen 5. londonskega pakta sicer priznava to mesto hrvatskemu kraljestvu, o katerem so mislili, da bo nastalo kot posledica vojne; nakt pa ne predvideva jugoslovenskega kraljestva. Hrvatska bi pač morala dobiti Reko, ker drugače ne bi imela nobenega pristanišča: Jugoslavija pa ima najmanj 15 dobrih pristanišč, med njimi štiri ali pet izvrstnih. Tudi na podlagi načela o samoodlobi narodov bi Reka morala pripasti Italiji.

Utrulena konferenca. »Piccolo« javlja iz Londona: Kakor vsaka stvar, ki se nacičlje h koncu, tako tudi mirovna konferenca kaže neko utrjenost in vsi znaki govore za to, da se konferenca kmalu razide. Ministrski predsednik Millerand je sedaj popolnoma zaslovesen z železničarsko stavko in je zaradi tega naznanil, da se vsaj sedaj ne more vrniti v London. Nitti nastaja nestrnen in bi se bil že vrnil domov, ako ne bi izbruhnila železničarska stavka na Francoskem: vsekakor pa se jutri povrne v Italijo. — Splošno prevladuje mnenje, da se vrhovni svet v kratkem snide v Rimu, nemara koncem tega meseca. Govorilo se je sicer, da ostane v Londonu komisija, ki bo sestavljala mirovne dogovore s Turčijo, ta vest pa ni resnična. V glavnem je mirovna konferenca že končala svoje delo, in reči se mora, da je svojo nalogo dobro izpolnila. In ako ne bi prišel vmes predsednik Wilson s svojimi notami, ki so begale javnost in škodovala naši stvari, bi bil veliko bolj važen korak, ki ga je napravila konferenca v dosegu miru v Evropi in Aziji. — Iz Washingtona poročajo, da predsednik Wilson namerava odgovoriti na zadnjo demaršo Milleranda in Lloyd Georgea z novo noto. Zahteval bo, naj se memorandum z dne 9. decembra uveljavi z poznatimi izjemami.

Položaj v južni Rusiji. V Prazi izhajajoči list »Slovenska Zora« prinaša podrobnosti o položaju v južni Rusiji. Ozemlje, katero je moral general Djenikin zapustiti, je okupirala zelo slabotna armada boljševidikov. Železnice so tako razrušene in pokvarjene, da je boljševidikom popolnoma nemogoče poslati v te pokrajine kolikor toliko v poštev prihajajočo armado. Niti vojakov, ki jih imajo na razpolago za fronto proti Djenikinim, ne morejo prevvažati po železnicih. Edino, s čimer dosežajo boljševidiki še kaj uspehov, je njihova konjenica, sicer pa je vsa vojska navezana na večja mesta. Neštevilni so slučajni plenjenja in vsak dan se poljavljajo nove tolpe roparjev. Izmed poveljnikov takih roparskih tolp je omeniti Mahija, Zeleneza, Angela, Sokolovskega in druge. Vse te roparske tolpe napadajo brez ozira na strankarsko pripadnost in na mišljenje prebivalstva vse vprek. Vsled tega je beg iz teh krajev vseobsežni ter beže ravnotako kmetovalci kakor meščani pred morilci in požigalci. V južni Rusiji je prava selitev naroda. Na stošiške ljudstva beži po glavnih cestah proti zapadu. Najbolj fantastične vesti krožijo med tem izmučenim in preganjanim prebivalstvom. Govori se o slučajih kanibalstva in o drugih neverjetnih grozotah, ki jih povzročajo roparji in južni Rusiji. Razširjajo se vesti, da se miki Djenikina armada ena-

niti v Jugoslavijo, se tam reorganizirati in ojačiti ter udariti nazaj v južno Rusijo. Tako se govorilo vsaj okrog Božića. Iz Moskve se širijo vesti, ki prorokujejo skorajšnji konec boljševidske vlade. Posebni sili

Telefonska in brzajavna poročila.

IZ SEJE DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 3. marca. Neki bivši minister in ugleden član demokratskega kluba je izjavil, da se sklene danes v seji imenovanega kluba prepustiti poslancem iz zasedenega ozemlja svobodne roke, glede prisostvovanja sejam Narodnega predstavništva, osobito ko se bo razpravljalo o jadranskem vprašanju. Na današnji seji se bo razpravljalo tudi o taktiki kluba napram Protičevi vladi in o stališču, ki naj ga klub zavzame, ako se posreči Protičevi vladi doseči kvorum. Vesti o izstopu poslancev Šefkije Gluhiča in Mehmeda Zečevića iz demokratske stranke so le deloma resnične; prvi je prijavil svoj izstop, ki je v zvezi z agrarno reformo. Nemogoče pa je, da bi podpirala sedajočo vlado, ker sta oba bolna in se sej ne bosta mogla udeleževati.

DR. ČINGRIJA V BEOGRADU.

Beograd, 3. marca. V Beograd je prispel ban dr. Lažnja in minister za pošto in brzajav dr. Drinković, nekateri bivši ministri in poslanci Demokratske Zajednice ter veliko število drugih poslancev.

POSLANCI SE ZBIRAJO.

Beograd, 3. marca. V Beograd je prispel ban dr. Lažnja in minister za pošto in brzajav dr. Drinković, nekateri bivši ministri in poslanci Demokratske Zajednice ter veliko število drugih poslancev.

SOCIJALISTI KI BO PODPIRAL VLADE.

Beograd, 3. marca. Izmed socialistov bo podpiral vlado Vasa Knežević, ki je izstopil iz kluba socialno-demokratskih poslancev. Slovenski socialist doktor Korun bo prisostvoval sejam Narodnega predstavništva z dvema ali tremi demokrati, da ob početku vsake seje zahtevajo ugotovljenje, ali je zbrano dovoljno število poslancev za pravomočnost sklepanja.

ITALIJANI PODPIRAJO MADŽARSKO TEŽNJE PROTI NAM.

Dunaj, 2. marca. »Agence Centrale« poroča iz pariških diplomatskih krogov, da bo Italija na mirovni konferenci podpirala z vsemi močmi zahteve, ki jih stavlja Madžari v svojem odgovoru na mirovne predloge proti Jugoslaviji.

STAVKA V ITALIJI.

LDU, Berlin, 1. marca. (DKU.) »Lokalanzeiger« javlja iz Lugana: V vseh glavnih krajih predindustrijske industrije so bili včeraj velikanski shodi, da se gibanje, ki stremi za tem, da delavci vzamejo obrt v tvornicah v svoje roke, razširi po vsej Italiji. V največjejši poljedelski provinciji Ferrara stavka 80.000 poljedelskih delavcev. Zaznamovati je mnogo izredov. Vodičeli stavke izjavljajo, da ni utemeljena bojazen, da je vsled tega ogrožena prihodnja letina.

PREDSEDNIK MASARYK OBOLEL.

Praga, 2. marca. Predsednik Masaryk je nalahko obolel in se bodo vsled tega slavnosti v proslavo njegovega 70. rojstnega dne preložile za nekaj dni.

PRIPRAVE ZA VOLITVE V ČEHO-SLOVAŠKI.

Praga, 2. marca. Danes se je vršil ministrski svet, na katerem se je raz-

prenajajo take vesti iz kraja v kraj in med bežečo ljudstvo. Tudi protizidovski pokret je zavzel strašne dimenzije. Najhujše v tem pogledu je v Ukrajini.

★

ŽELEZNIČARSKA STAVKA NA FRANCOSKEM KONČANA.

LDU, Pariz, 2. marca. (DKU.) Agence Havas poroča: Železniški ravnatelj in železničari so se sporazumeli. Zveza železničarjev je sklenila, da se dela zopet prične.

PRED GENERALNO STAVKO V BELGIJI.

Berlin, 1. marca. Kakor poročajo listi, je pričakovati v Belgiji izbruh splošne stavke radi podražanja živil. V belgijskih premogovnikih dve tretjini delavcev ne delata več.

KARL SE PRAVDA.

Dunaj, 1. marca. Bivši cesar Karl je vložil proti avstrijski vladi tožbo, ker mu je zaplenila štiri dragocene gobeline Histoire de Don Quixote. Gobeline prihajajo iz Estelezevega posestva. Pokoini Franc Ferdinand jih je bil zapustil takratnemu nadvojvodi Karlu kot legat. Karl vstraja na stališču, da so gobeline njegova privatna last in da je avstrijska vlada ponovno izjavila, da mu njegove privatne lastnine ne bo zaplenila. Vrednost gobelinov znaša okoli 150 milijonov.

PROMETNA NADZORSTVENA KOMISIJA.

LDU, Dunaj, 2. marca. (Dun. K. U.) Kakor doznava »Neue Freie Presse«, se je ententa z nujno noto obrnila do vlad nasledstvenih držav in Poljske, kjer jih pozivlje, naj čimprej imenujejo člane za prometno nadzorstveno komisijo, ki se sestane na Dunaju. Nadzorstvena komisija bo zborovala pod predsedstvom francoskega strokovnjaka. Nota zahteva nadalje, naj države, ki prihajajo v poštev, dajo svojim zastopnikom obširna pooblastila, ker se sedanje žalostne prometne razmere morejo odpraviti le z aktivnim sodelovanjem komisije.

SOCIJALISTIČNI KONGRES V STRASSBURGU.

Pariz, 1. marca. Strassburški socialistični kongres je sklenil s 4330 glasovi proti 337 glasovom izstop iz druge internacionale. Za zopetno vzpostavitev internacionale je glasovalo 3038 udeležencev, dočim je predlog za vstop v tretjo internacionalo propadel, ker je glasovalo zani samo 1621 socialistov.

LDU, Berlin, 2. marca. (DKU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Curiha: Privatne vesti o socialističnem kongresu v Strassburgu pravijo, da je kongres v nedeljo z ogromno večino glasov sklenil napred, da izstopi iz druge internacionale, potem pa da je pri drugem glasovanju sklenil, da vstopi v tretjo internacionalo.

IRSKO VRPAŠANJE.

LDU, Berlin, 1. marca. (DKU.) »Vossische Ztg.« javlja iz Kodanja: Newyorški listi objavljajo izjavo irskega nadškofa kardinala Logusa, kjer ta vodi irskih katoličanov za vrača sinfajnovsko gibanje in predlaga, naj ostane Irsko del angleške države, toda z lastnim parlamentom, ki naj izvala nadzorstvo irske trgovine in irskih financ, kakor v Kanadi in v Avstraliji.

★

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. marca 1920.

— **Študijsko potovanje jugoslovenskih novinarjev v Čehoslovako.** Iz Zagreba poročajo, da je odpotovalo na študijsko potovanje v Čehoslovako 50 hrvatskih novinarjev. Podban dr. Potočnjak je dal iz sredstev zemaljske vlade v te svrhe 10.000 K podpore. — Z Dunaja poročajo: Do torka zvečer vlak z jugoslovenskimi novinarji še ni prispel na Dunaj, kar se spravlja v zvezo s tem, da so bili jugoslovenski novinarji zadržani baje v Gradcu. Dohod jugoslovenskih novinarjev na Dunaj se pričakuje v sredo popoldne, na kar bodo novinarji prenočili na Dunaju ter se v četrtek odpeljali v Bratislavo, od koder se odpeljejo z antantnim vlakom v Prago.

— **Promoviral je na zagrebškem vseučilišču gospod Drago Pletner** doktorjem vnaša prava. Čestitamo!

— **Novi naselenci okrog Maribora in Celja.** Iz Maribora in Celja je prišlo več pritožb, da tuji, zlasti Italijani, na svojo maloverdno valuto lastninske pravice vpisane, v ju-

napučejo pri nas posestva in da se naseljujejo v teh dveh meslih oziroma v njeni okolici ljudje, ki so v narodnostnemu oziru zelo sumljivi. Poizvedbe so pa dogodne, da so bile tozadevne pritožbe pretirane. Pri okr. sodišču v Mariboru je bilo v 1. 1919 za mesto Maribor vpisanih 116 slučajev prenosa lastninske pravice, od teh je bilo 26 primerov, ko je bil kupec tujec, ki ni bival preje v mariborskem mestu in v treh slučajih je bil kupec inozemec. Od 26 tujcev je bilo 6 Primorcev, 9 Hrvatov in 3 Nemci. Pri okrajnem sodišču Maribor je bilo v času od 1. januarja 1919 do 31. decembra 1919 449 prenosov lastninske pravice vpisanih. Le v 60 slučajih je bil kupec tujec, ki ni bival stalno v okolici tega okrajnega sodišča in sicer spadajo trije slučaji na Primorce, 9 na Hrvate, 2 na Čeha in 1 na Nemce. V treh primerih je bil kupec inozemec. Pri okrajnem sodišču v Celju je bilo 15 prenosov

terih odpadejo trije na domačine in 12 na tuje, ki so naši državljani. Večje število prenosov je bilo vpisanih pri okrajni sodnji v Celju, namreč 635, od katerih je bil v 47 primerih kupec tuje, ki ni bival v okraju, a je bil naš državljani, v 2 primerih pa Avstrijec. Tu je število prenosov izdatno poskočilo, in sicer vsled izseljevanja Nemcev v Avstrijo in priseljevanja iz zasedenega ozemlja.

— Redno rekrutovanje rojstnih letnikov 1896, 1897, 1898 in 1900 se vrši v času od 5. do vseheta 13. marca 1920. Podrobnosti rekrutovanja so razvidne iz tozadevnih razglasov, ki so nabiti po mestu in na mestni deski.

— Pojasnilo k dopisu glede prodaje tovarne smodnika v Kamniku. Kakor se nam iz zanesljivega vira poroča, sploh ni bilo nikdar govora o prodaji tovarne smodnika, bodisi kakor družbi ali drugi osebi. Nasprotno, obrat v tovarni se boče podvojil, ker se bodo razni razstrelilni predmeti, kateri se potrebujejo v rudokopih, pričeli izdelovati. Popolnoma nepotrebna je pa bojazen pred eksplozijo, ker so delavnice smodniške tako urejene, da sploh ni mogoče, da bi eksplozija vplivala na mesto Kamnik, vsled tega je tudi bojazen v svrhu prihoda tuje in hrilolazcev popolnoma nepotrebna.

— Prošnje za spremembo rodbinskega imena je kolikovati z 20 K. Iz tega so pa izvzete prošnje, če kdo prosi le za popravilo svojega domačega (slovenskega) rodbinskega imena v pravilno pisavo, ako je bilo v kretih maticah doslej pisano popačeno, to je v nemškem, laškem ali madjarskem pravičpisu (n. pr. poprava imena »Micheltshisch« v »Micheltšič«). Take prošnje je kolikovati le z 2 kronama. Priloge seveda morajo biti v obeh slučajih kot take kolikovane.

— Bakteriološka izobrazba zdravnikov. Kakor je ministrstvo narodnega zdravja sporočilo, namestila vodja prevrejenega bakteriološkega laboratorija v Zagrebu dr. Gutschy prevzeli 3-4 zdravniške, da se izobrazijo v bakteriologiji. Ostali bi morali vsaj 6 mesecev na zavodu. Zdravniki dobe plačo in dnevnice iz kredita za odraščanje epidemijah bolezni in sicer najmanj 2000 K mesečno. Slovenski zdravniki, ki bi se hoteli izpopolniti v bakteriologiji, naj se takoj javijo Zdravstvenemu odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

Obratno ravnanje juž. želez. v Ljubljani sprejme v brzolajni tečaj kateri se prične koncem meseca aprila v Mariboru, 30 uradniških in 20 poduradniških pripadnikov za prometno službo. Pogoji za vzprejem v uradniško službo je dovršena srednja šola (realna, gimnazija, učiteljska) z zrelostnim izpitom ali trgovska akademija, za poduradnike pa dovršena meščanska šola, dovršeni štirje razredi kake srednje šole, ali pa dovršena javna dvorazredna trgovska šola. Prosilci za te službe naj se javijo pri obratnem ravnateljstvu juž. žel. v Ljubljani, personalni oddelk soka štev. 1 v delavnicah med 8.—12. uro dopoldne in naj prinesejo s seboj sledeče listine: 1. prošnjo za vspejem s kratkim popisom dosedanjega življenja; 2. krstni list;

3. samski list; 4. domovinski list; 5. navedeno spričevalo (domovinske občine ne čez 6 mesecev staro); 6. zrelostno spričevalo ozir. zadnje šolsko spričevalo; 7. vojaško odpuščeno; 8. uradno potrdilo o pripadnosti k enemu jugoslov. narodu; 9. uradno potrdilo o zaposlenosti po izstopu iz šole. Opozorja se pa izrecno, da se naj javijo le taki prosilci, kateri imajo zgoraj navedene listine ob času zglasitve popolnoma v redu.

— Prošnja. Neki jugoslovanski dijak je bil na dijaškem transportu popolnoma okraden, tako da je prišel na študijsko mesto brez vseh sredstev in brez vse obleke. Oba se s tem potom do javnosti, da mu priskoči na pomoč. Eventualni prispevki naj se naslovijo na uredništvo »Slov. Naroda«.

— Prošnja. Odbor Rdečega križa na Jesenicah (Gorenjsko) nadja si je nalogo, da pogosti vse vjetnike, ki se vračajo preko Jesenic v svojo domovino, primanjkuje mu pa denarnih sredstev za to človekoljubno delo, vsled tega se obrača tem potom na vsa blaga srca širom naše domovine, posebno pa na županske in župnijske urade, kakor tudi na vsa slova, društva in posameznike za denarna sredstva. Vsak najmanjši znesek se hvaležno sprejme.

— Oproščen valence - invalid. V soboto je bil na tukajšnji obrtni šoli oproščen kot četrti invalid-vajenec Vinko Jerman, star 22 let, rojen v Repnjah na Gorenjskem. Ranjen je bil pri Aslugu na Tirolskem in je brez leve noge. Izučil se je obrta pri čevljarjem mojstru Ivanu Ermanu, ki je šel svojim vajencem - invalidom vedno radevolje na roko in jim tako pripomogel do lastnega boljšega zaslužka.

— Nov cenik za dimnikarska dela v Ljubljani je bil odobren od tukajšnjega oddelka ministrstva trgovine in industrije. Vsi ljubljanski hišni posestniki se pozivajo, da si nabavijo ta cenik, ki stane 50 vin. in pa dimnikarski red, cena 1 K. Vse to je dobiti v mestnem ekspeditu, Mestni trg 27/III.

— Za vdove in sirote. Štefan in Zora Myoll K 200, Janko in Mici Češnik K 200 mesto cvetja na krsto dr. E. Bretla.

Kultura.

Medijumski koncert narodnih pesmi v Ljubljani bo sodeč po zagrebških poročilih izvanredni kulturni dogodek za Medijumie. Ljubljano in za jugoslovansko narodno glasbo. Po zagrebškem nastopu so listi peli hvalo pesim, zboru in dirigentu. Petje tega zbora je nekaj naravno lepega. Človek za čas ne ve, je li to san ali resnica. To ne pojo grla učenih pevcev — to je petje narodne duše stopljene v divni harmoniji, ki je narodno - jedinstvena, klasična — in radi tega velika. Neki posestnik koncerta je vskliknil: »Na čast vam pet stolječa kulture: mi odkrismo danes temelje naše budne narodne kulture.« — Pokličite internacionalne misle, pošilite predse te enostavne kmete, kol ne poznajo not in nima jo solanih glasov, z njihovim učiteljem v Pariz pred mirovno konferenco in dokazali bodo pred celim svetom ti medijumski kmetje - pevci z našo pesmijo, da smo kulturni Jugoslavlani.

Odlikovan operni tenorist. LDU Beograd, 1. marca. Znani operni tenorist Ernest vitez Camarota je odlikovan z redom sv. Save IV. razreda.

Sokolstvo.

Ljubljanski Sokol vabi k predavanju, ki se vrši dne 4. marca ob 20. uri na zaledni telovadnici Narodnega doma. Priljubljeni sokolski krogi priredi v četrtak, dne 4. marca ob 20. uri v posebni sobi kavarne »Zvezda« svoj 9. debatni večer. Na dnevnem redu je: Nadaljevanje debate o dobrovoljnem pokretu.

Turistika in sport.

Sportni klub »Hilja«. V četrtak, dne 4. marca ob 20. uri v restavraciji »Novi svet« sestanek članov nogometne sekcije. Na dnevnem redu: training, sestava moštev, oprema.

Najnovejša poročila.

ITALIJA NE MORE POPUSTITI. LDU Dunaj, 2. marca. (ČTU) Poročevalec dunajske »Neue Freie Presse« se je razgovarjal z neimenovanim ententnim diplomatom, ki je o italijansko-jugoslovenskih odnosih rekel: Italija v svojih koncesijah ne more iti še dalje. Italijanska vlada ima živahen interes, da bo po rešitvi jadranskega vprašanja otvorila trgovski promet z Jugoslavijo. Kako se bodo italijanski odnosi do Jugoslavije razvili, je odvisno od držanja Jugoslavije.

NOVA WILSONOVA NOTA.

LDU Washington, 1. marca. (ČTU) V političnih krogih govore, da bo Wilson ta teden odoslal novo noto v jadranskem vprašanju. O njeni vsebini še ni nič znanega.

ČEŠKI LIST V BEROLINU.

Praga, 2. marca. V kratkem prične izdati v Berolinu živeči Čehi lastno glasilo pod imenom »Der ausländische Čechoslovak«. V bližnji bodočnosti se bo osnovalo tudi čehoslovaško založništvo, ki bo izdajalo knjige in brošure v češkem jeziku.

NOV VODITELJ KRŠČANSKIH SOCIJALISTOV V AVSTRIJI.

Dunaj, 2. marca. Po tridnevnem zborovanju se je danes zaključila avstrijska državna konferenca krščansko-socialne stranke. Za predsednika krščansko-socialne stranke v Avstriji je bil izvoljen poslanec Leopold Kunschak. Izvolitev Kunschaka za predsednika se komentira v gotovih krogih kot sprememba v dosedanjih politiki krščansko-socialne stranke, ker ni najvnetejši pristaš ideje vladne koalicije med krščanskimi socialisti in socialnimi demokrati. Radi tega je pričakovati, da bo v kratkem prišlo do ostrih sporov med obema v vladi se nahajajočima strankama.

SVETOVNA BOLJEVIŠKA PROPAGANDA.

Dunaj, 2. marca. Nemška vlada je te dni razpustila državno komunistično konferenco, ki je zborovala v mestu Durlachu v Badnu. Pri tej priliki je bilo aretiranih mnogo ruskih boljeviških agitatorjev, ki so se mudili kot kurirji na tej konferenci. Z aretacijo teh boljeviških agitatorjev prišlo je v roke nemški vladi mnogo novega zanimivega materiala, iz katerega se razvdi obširni načrt ruskih boljeviškov za širjenje ideje po celim svetu. Vodi te boljeviške pro-

Vse smotnje, turke in prišleke slikaške športa vidno vabimo na ustanovni občni zbor »Slovenskega kluba Ljubljana«, ki se bo vrši v četrtak, dne 4. marca v čisti sobi »Pri Roži« — Pripravišni odbor.

Društvene vesti in prireditve.

Društvo zobozdravnikov daruje mesto venca pokojnemu dr. Bretlu 200 kron pokojninskemu zakladu za vdove in stroje zdravnikov SHS v Ljubljani. Občni zbor kovačev in izdelovalcev venov za Ljubljano in okolice se vrši dne 7. marca ob 10. dopoldne v mali dvorani Mestnega doma s sledečim sporedom: Nazgovor. Čitanje zapisnika. Volitev odbora. Slučajnosti.

sladkorja, med tem ko izvoz naša država v Čehoslovaško 1100 vagonov živeža.

— Dunajsko banko v rokah tuzemskih kapitalistov. Dunaj, 2. marca. Dunajska komercialna banka bo prišla v prihodnjih dneh v roke francoskih kapitalistov. Večina akcij splošne prometne banke na Dunaju se nahaja v angleških rokah, medtem ko ima večino akcij dunajske deposite banke v rokah znana Banka Commerciale.

Izpred sodišča.

Pustolovski doživljaji Don Juana. Eleganten, sigurni nastop ima Ludvik Grum, nekdanji rudar, sedaj invalid. Pred poroto se zagovarja zaradi raznih goljufij. Na Dunaju se je vanj zamaknila knežinja Schönburg. Imel je dostop v njeno palačo. Začel je kariero pustolovčin. Korespondentko kneza, Berto Lukeževa, je ogoljufal za 12.400 kron in kneza Schönburga za 5400 kron. Lukeževa je storila zaradi njega samomor. Z Dunaja se je preselil v Solnograd pod imenom »knez Schönburg« ter je tu dvema bogatašema izvalil 2000 kron. Potem se je preselil v Ljubljano ter razne osebe ogoljufal, tako Marijo Havliček za 800 K, Rozo Bahovec za 900 kron, Terezijo Kratky za 203 K, K. Legatovo za 700 K in njeno mater za 400 kron. Slednjo Marijo Zupančičovo za 1000 kron. — Vprašan, ali se čuti krivega, odgovoril: »Priznam, toda s pridržkom, da nisem nameraval nobenega ogoljufati.« — Predsednik porotnega sodišča: svet. Nagode, drž. pravdnik: dvorni svetnik Trenz, zagovornik: dr. Ivan Tavčar ml.

Apovizacija.

† Prodaja cenejših moko. Stranke, ki dobe cenejšo moko v Gosposki ulici, morajo prinesiti čiste rodbine več kakor dva osebi, vrečo seboj.

Poizvedbe.

Kdo izmed vračajočih se pletnikov iz Rusije bi zamogel kaj natančnega povedati o pogrešanem praporščaku Herbertu Kuhn, rojen v Inomestu na Tirolskem. Služil je pri 7. lovskem baonu ter se boril dne 26. avgusta 1914 v Krasno pri Ljovu. V 19. listu izgub je bil naveden kot ranjen in od tistega časa pa je ostal brez sledu. Za tozadevna blagohotna pisma posla prošnjo njegov oče, ki radevolje povrne dotičnemu vse stroške. Josp Kuhn, trgovec v Inomestu, Museumstrasse 1, Tirolsko.

— Kdo kaj ve o mojem sinu Francu Bračko iz Črešnjave pri Radgoni, domobranec pri 26. mariborskem domobranskem polku, ki je bil vjet koncem oktobra 1. 1918. v Italiji. Poslednjikrat je pisal iz vjetniške bolnišnice v Veroni, Campo št. 212, meseca februarja l. l. Od tega časa ni več glasu o njem. Za slučaj, da bi kateri od njegovih tovarišev kaj vedel o njem, naj blagovoli sporočiti njegovemu očetu Francu Bračko, posetniku v Črešnjavcih, p. Radgona, kateri drage volje povrne vse stroške.

Karel Tombo, poddesetnik, bil je pridelen s svojo kompanijo domobranskemu polku št. 17, ter se je z njim udeležil bitke pri Wola - Sandovska dne 29. julija 1916, kjer je bila cela kompanija vjeta. Od tedaj se ni več oglašil. Bil je takrat star 18 let. Komur je o tem kaj znano, tega se prosi, da to sporoči varuhu Karla Tombo, dr. Mirko Trillerju, odvetniku v Radovljici, kateri je odgovoren za vse dopisne stroške.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Išče se učenka za papirno trgovino Kje, pove upr. Sl. Nar. 1568

Saldokontista ali knjigovodja večje gaslov. In nem. jezika išče tukajšnja veletrgovina. Ponudbe z navedbo plače pod »Zvezdijo 109/1645« na uor. Slov. Nar.

Potten fant, star 15 let, bi se rad učil za dikola. Ponudbe na Ivan Gabrovec, Pragerska, poštno lažico. 1623

Delovodja z večletno prakso pri mostovih in cestah išče mesta. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 1662

Prodajam sveža jajca v originalnih zabojih po 1440 komadov po K 1.80 komad. — Ponudbe na Em. Sepanc v Rogatcu, (Slov. Štajersko). 544

Strojnič, izučen ključavničarstva, ki bi izučil, znal popravljati strojna in druga v ključavničarsko stroko spadajoča dela, se sprejme. Plača po dogovoru. Več pove Josip Bergman v Ljubljani, Poljanska cesta 87. 1598

Iščemo uradnika kot predstojnika delavskega urada, ki je vešč v računanju in kalkulaciji delavskih mezd in ima izkušnje v tej stroki. Dalje sprejmejo skladničnika z večletno prakso v železninski stroki. Ponudbe na poštni predal 31. 1673

Kupijo se dvokolesa, rabljena, tudi pokvarjena, šivalni in pisalni stroji, motorji, avtomobili. Trgovina z raznimi stroji. Ljubljana, Stari trg št. 28. 1181

Kočijaž se takoj sprejme. Prednost imajo kateri so stazili pri kavaleriji. Ponudbe z navedbo plače in začnega službovanja na Slovenskega graščaka Balača, Dunajsko. 1677

Učenec se sprejme v trgovino z železnino Franc Guštin, Metlika. 1512

Soba za takoj išče proti dobremu plačilu mladi, soliden poduradnik drž. žel. Ponudbe na upravništvo Slov. Nar. pod »Dobro plačilo 1629«.

Iščem izršenega mesarskega poslovodja, vstop takoj. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 1615

Restavracija ali kavarina se išče v račun. Ponudbe na upravništvo Sl. Naroda pod »Restavracija 1663«.

Sprejme se več mlajših vpokojenih uradnikov, Ponudbe pod »Penzionist 1471« na upravništvo Slov. Naroda

POZORI ...

Kdor želi imeti lepe chevreux-čevlje po meri zastoji in 2000 K nagrade, naj preskrbi res mirni stranki brez otrok stanovanje z dvema sobama in priključnimi takoj ali pozneje, v Ljubljani ali na periferiji. Ponudbe pod »ZASTONI 1561« na upr. lista.

Proda se majno: opaka, les, okna, železna postelja, acetični aparat, avtomatna klevir, otroška postelja, lovška puška, gosli, točilnik za pivo s kompresorjem lešva za dve nadstropji, klozeli, vodovodniki, vzpenjača za jedila, in druge stvari. Koli Trigar Balača Balača. 1620

Prvotna garancijska svila

rudeča ruta (namizna ovčja) se proda v Ljubljani, Gosposka ulica št. 11. 1661

Klavir se proda no ugodni cen. Kdo pove upravništvo Sl. Naroda. 1669

Proda se skoro nov damski kožuhast plašč, črna moška zimska suknja in nov luster. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 1639

Večja množina štedilnikov je naprodaj. Poizve se: Jeranova ul. številka 11. 10424

Zahtevajte ponudbe za beli želez, koturzo od firme Djordje Gratić, Beograd, Bistina. broj 16. 1655

Iščemo izršeno strojepisko Ponudbe pod »Iščemo« na Auen-čuo oknedictio, Al M-toll, Ljubljana, Kongresni trg št. 1. 1665

Za nakup dveh hit trgovine se išče takoj posojilo 60.000 do 100.000 kron proti ugodnim pogojem ter vzi. jizi na prvo mesto. Ponudbe se priloži na upr. Slov. Naroda pod »ugodno posojilo 16«

Prodajalica izrjena v trgovini z železnino, kolonialnim in norimberkim blagom, išče mesta. Najraje kie na Stajerkem. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 1507

Zenitna ponudba.

Državni uradnik srednje starosti do brega mira, značaja išče radi pomenitve znanja s bi enako gospodnično ali vlogo, tu ali na deželi s premoženjem. Ne enonimna pisma se ne oira. Taisnet častna stvar. Prijazne ponudbe pod »Zenitna ponudba« 1671« na upr. »Slov. Naroda«. 1671

Kupim torbico (taško) a spise Ponudbe pod »M. L./1675« na upravništvo tega lista.

Soba za takoj išče dva mlada, solidna poduradnika drž. železnice. Ponudbe na upravništvo Sl. Naroda pod »Poduradnik 1639«. 1630

Mesečno sobo išče v mestu ali okolici lici gospod. Ponudbe na upravništvo »Slov. Naroda« pod »M. L./1665«. 1665

Dobro koda gostilna na deželi ali v kakem večjem kraju se vzame z inventarjem pod ugodnimi pogoji takoj v najem. Ponudbe na upravo lista pod »1 maj/ 1599«. 1599

Išče se knjigovodja, ki bi bil zmogel voditi pisarno. Prednost imajo slovenski uradniki, ki so delovali že v železninarski industriji in so vešč dvojnega knjigovodstva. Plača dobra. Ponudbe s spričevali je je poslati »Slovenskega graščaka Balača« na »M. L. št. 1661«. 1665

Kralovski - skladnični zdravnik se premogovnik Rajhenburg Trboveljske premogovne družbe se išče. Nastop službe 15. maja 1920. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe na Kralovski skladnični zdravnik. 1606

Stroj in železje na prodaj. Proda 22. lipnombila, stroj za tkanje paška, mešanje bolona, nekaj vozičkov poljske železnice, dretna, vzana železja, barvne t. d., vse iz zapuščine stavbenega podjetnika dr. Samobirca. Stroj se deloma deželni. Vse material leži na kolodvoru v Novem mestu, kjer se opda v sredo, dne 17. marca t. l. ob 1. uri popoldne predal najvišjemu ponudniku. Pojavila daje S. Samobir, vili območja splošno v Novem mestu. 1670

Kupujem in zamenjam staro zlato in srebro. Velika zaloga zlatinice in briljantov. Lastna delavnica.

Alojzij Fuchs, Selenburgova ul. št. 1670

Sprejme se takoj pridna in poštna sobarica

proti dobri hrani in plači. Prednost imajo tiste ki so že kot take službovale. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 1676

Iščemo uradnika kot predstojnika delavskega urada, ki je vešč v računanju in kalkulaciji delavskih mezd in ima izkušnje v tej stroki. Dalje sprejmejo skladničnika z večletno prakso v železninski stroki. Ponudbe na poštni predal 31. 1673

Kupijo se dvokolesa, rabljena, tudi pokvarjena, šivalni in pisalni stroji, motorji, avtomobili. Trgovina z raznimi stroji. Ljubljana, Stari trg št. 28. 1181

Kočijaž se takoj sprejme. Prednost imajo kateri so stazili pri kavaleriji. Ponudbe z navedbo plače in začnega službovanja na Slovenskega graščaka Balača, Dunajsko. 1677

Iščemo uradnika kot predstojnika delavskega urada, ki je vešč v računanju in kalkulaciji delavskih mezd in ima izkušnje v tej stroki. Dalje sprejmejo skladničnika z večletno prakso v železninski stroki. Ponudbe na poštni predal 31. 1673

Na dobro hrano se sprejme. Iščemo se proda ženska narodna noša 10-0, svilen kostum 150 in simski fini kostum 400, vse še neonošeno ter gitara, cigansko delo 140 dinarjev. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 1660

Za ljubljansko manufakturno veletrgovino se iščejo: kantonistinja korespondentinja

ki dobro stenografira in tiska. Reflektuje se le na starejšo, popolnoma izrjeno kantonistinja, ki dobro računa moč; kantonistinja, in je vajena vseh kantonistih del. Vstop takoj. Ponudbe na Poštni predal 35 Ljubljana. 1680

Iščemo uradnika kot predstojnika delavskega urada, ki je vešč v računanju in kalkulaciji delavskih mezd in ima izkušnje v tej stroki. Dalje sprejmejo skladničnika z večletno prakso v železninski stroki. Ponudbe na poštni predal 31. 1673

Kupijo se dvokolesa, rabljena, tudi pokvarjena, šivalni in pisalni stroji, motorji, avtomobili. Trgovina z raznimi stroji. Ljubljana, Stari trg št. 28. 1181

Kočijaž se takoj sprejme. Prednost imajo kateri so stazili pri kavaleriji. Ponudbe z navedbo plače in začnega službovanja na Slovenskega graščaka Balača, Dunajsko. 1677

Iščemo uradnika kot predstojnika delavskega urada, ki je vešč v računanju in kalkulaciji delavskih mezd in ima izkušnje v tej stroki. Dalje sprejmejo skladničnika z večletno prakso v železninski stroki. Ponudbe na poštni predal 31. 1673

Rade Jereb, notar kot sod. komisar.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dioniška glavica 30.000.000.- kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 15.000.000.- kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanjuKupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut
in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE

Specijalna krojačnica za dame in
gospode po najnovijih modelih

S. Potočnik, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/I. nad.

Za dame in gospode moderno opremljeni
modni saloni prve vrste. Za naročila, ki
prinesejo blago, ista postrežba. Obračunje.
moderniziranje oblik, izdelovanje uniform.

664

Domaća tvornica rublja d. d.

Zagreb, Jelačićev trg br. 2 I. kat

sva trgovcima samo na veliko

Muške rublje

kao razne vrste košulja, gaća, noć-
nih košulja, orukvica (mekanih man-
šeta, i mekanih ogrlica

Naručbe pouzrećem obavljaju se kretom pošte.

Robni odio

preporuča svoje bogato skladište
svakovrsne

Manufaktur e robe

kao engleskih tkanina, potstava svila,
šifona, kretona, zefira, pamučnih i
končanih tkanina i. t. d.

Radenski-

ZDRAVILISČE, SLATINA, RADENCI, SLOVENIJA.

TURJEV in KRALJEV VRELEC

zdravilna in namizna voda, posebno priljub-
ljena za mešanje s kiselskim vinom, sad-
jevem in sadnim sokom.

ZDRAVILNI VRELEC

najbolje vseh poznatih natron-
lition vrelcev. Kot zdravilna voda
od zdravniških avtoritet radi svo-
jega jako raztvarjajočega in kislino
zatirajočega učinka posebno pripo-
ročena proti mehurim, ledvičnim
želodčnim boleznim, protinu in
nahodu. Najbolje zdravilno sred-
stvo proti pesku in kamenju.

GIZELA VRELEC

prvovrstna
namizna voda s posebno bo-
gato vsebino ogljikove kisline. Naj-
prikladnejše za mešanje s starim
belim kakor tudi rdečim vinom in
sadnim sokom

Modni salon
Stuchly - Maške

LJUBLJANA.

Zidovska ul. 3.

Overski trg 1.

Priporočam veliko izbiro najnov-
jših svilenih klobukov in
čepce za dame in dehtice.Popravila točno in
ceno.Šatni klobuki vedno v
izlogi.

Juriša grofa Thurakoga

Jeklarna na Ravnah.

ustanovljena 1774. leta.

Guštanj, železniška postaja Prevalje. Brzojavni naslov: Jeklar-
na Guštanj.Proizvaja: Apsolonsko in broslansko tekle v zabo-
jih, s sidrom kot varstveno znamko. Legirana in nolegirana toplinska
tekle za vsakovrstno orodje največje trajnosti. Jekla za orodje,
drugovrstna, za kladiva, žlebe, matice, za diela in nože za obde-
lovanje železa; za svedre za rudo, premog in kamen; za pile, rezila,
vrtalna diela i. t. d. Legirana in nolegirana marmirna tekle za
vozovne in vagonске vzmeti; za konstrukcijske dele posebne trajno-
sti v avtomobilni in letalni industriji; za kolesna obroča; za kose,
srpe, sekire, motike, lopate i. t. d.Izgotavlja: Vozovne ose s pušami in naključniki; transmisijske
valke (ostrugane do 4 m, surokovane do 6 m dolžine); v žlebih ko-
vane dele za avtomobilne in vagonе; krogle za cementne mline i. t. d.

Tomasović i Visković

Zagreb, Palmotićeva 22. Telefon 12-58. Brzojavi: "Tomavis"

Veletrgovina vinom.

preporuča svoje bogato skladište izvrstnih dalmatinskih, ba-
natskih i hrvatskih vina. 1501Stekleni papir la sortiran, šmirglov papir
la sortiran, tavotno mast v sodih, vaze-
lino belo v sodih, kolomaz v sodih ima
oddati

„Petrolejska družba“ v Mariboru.

Modni salon Marija Götzl Ljubljana

Zidovska ulica št. 8.

Podružnica št. 7.

Svileni klobuki in čepice

v najnovijih oblikah in v veliki izbiri ter po
naročilih

Premoderniziranje slammikov

in popravila se vedno sprejemajo ter izvršujejo
točno in najceneje

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

ZAGREB, mjeseca marta 1920.

Povišenje glavnice od K 30.000.000 na 50.000.000.

Poziv na subskripciju

50.000 komada dionica, glasećih na dovozioca po K 400— naslovne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 20.000.000—.

P. n.

Na temelju svojedobnog ovlaštenja izvanredne glavne skupštine, a zbog izvanrednog uspjeha prošle supekripcije, te sveopće potrebe
za daljnjim kapitalijama, odlučilo je ravnateljstvo Narodne banke d. d. provesti povišenje dioničke glavnice i emisiju novih dionica pod ali-
decim uvjetima:1. Dionička glavica od 30.000.000— povišuje se izdajanjem novih 50 000 dionica po K 400— nom. dakle za K 20.000.000—
na K 50.000.000 —2. Posjednicima starih dionica pridržuje se 25 000 komada novih dionica, te im pripada pravo na 3 stare dionice optirati 1 novu
uz cijenu od K 475— po komadu nove dionice, zajedno sa 5% kamata od 1. siječnja 1920. do dana uplate.Ostalih 25.000 dionica kao i eventualno neoptirane dionice islažu se javnoj supekripciji uz tečaj od 575— sa 5% kamata od
1. januara 1920.

4. Supekripcija počinje 1. marta, a završava 31. marta 1920. a za supekripcije u Americi traje rok do 15. travnja 1920.

5. Nove dionice imaju kupon za godinu 1920. te im pripada pravo na dividendu za istu.

6. Protuvrijednost podpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkasnije do 31. marta 1920. odnosno 15. travnja 1920. Eventualno
nedodijeljene dionice povratit će se zajedno sa 3 1/2% kamata od dana uplate do povratka novca.

7. Subekripcija se obavlja odnosno primaju prijave:

U ZAGREBU: na blagajni zavoda; u BEOGRADU: Prometna banka; u BJELOVARU: Bjelovarska štedionica; u BRODU n. S.:
Banka i mjenjačnica Brdarić i drug, kao afilijacija Narodne banke; u DUBROVNIKU: Narodna banka d. d. Zagreb, filijala; u LJUBLJANI:
Ljubljanska kreditna banka d. d., Kranjska deželna banka. Kmetaka posojilnica; u OSIJEKU: Banka J. Kraus i drug, sve filijale zagrebačkih
banaka; na RIJECI: Hrvatska centralna banka d. d.; u RUMI: Zadruga banka d. d.; u SARAJEVU: Hrvatska centralna banka; u SPLJETU:
Zadruga savez; u VARAŽDINU: Opća štedionica d. d.; u ZEMUNU: Zemunska štedionica; u WIENU: Narodna banka d. d. Zagreb filijala
Wien (uplate u jugoslavenskim krunama) dok uplate mogu uslijediti također kod svih zagrebačkih zavoda te njenih filijala.

U sjedinjenim državama:

U NEW-YORKU: Garanty Trust Co., Emil Kiss, banker; u PITTSBURGHU PA: Union Savings Bank; u AKRON O: Depositors
Savings & Trust Co.; u MC KEESPORT PA: Jos. Roth & Co.; u YOUNGSTOWNU: Dollars Savings Bank; u ROCHESTER PA: All Nations Bank.8. Posjednici starih dionica koji žele u smislu točke 2 optirati nove dionice, valja da predlože kod gore označenih mjesta subekripcije:
Točno ispunjena i potpisana prijavica uz naznaku popisa bojova starih dionica (u koliko nisu kod zavoda u pologu) ili međutom-
nicu starih dionica.

9. Reparticiju dionica subekripciranih u smislu točke 3. pridržuje sebi ravnateljstvo.

10. Točajni (afilijati) dobitak, koji se poluču kod izdavanja novih dionica, ide u korist redovite pričuvalne zaklade odbivši troškove emisije
i pristojbe, te dotacije mirovinskog zavoda.

11. Za provedbu ove emisije stvoren je sindikat koji zajamčuje uspjeh povišanja dioničke glavnice.